Laskujärjestys

1. Kerto- ja jakolaskut
2. Yhteen- ja vähennyslaskut

Järjestystä voidaan muuttaa sulkuilla. Sisimmät sulut lasketaan ensin.

KYMMENJÄRJESTELMÄ

tuhannet	sadat	kymmenet	ykköset	kymm. osat	sadas-osat	tuhannes osat
7	9	8	4,	0	2	5

kokonaisosa | desimaaliosa

PYÖRISTÄMINEN

Jos luvun eka pois jäävä numero on 5 tai isompi, niin viimeinen mukaan tuleva numero kasvaa pyöristyksessä yhdellä

Desimaaliluvut

Yhteen- ja vähennyslasku

- Pilkut kohdikkain

$$\begin{array}{r} 4,2 \\ +\ 3,17 \\ \hline 7,37 \end{array} \qquad \begin{array}{r} 8,^{1}16 \\ -\ 3,42 \\ \hline 4,74 \end{array}$$

Kertolasku

Vastaukseen tulee yhtä monta desimaalia kuin kerrottavissa on yhteensä.

$0,2 \cdot 0,3 = 0,06$

2 desimaalia | 2 desimaalia

Jakolasku

Jakajan kerrotaan 10:llä, kunnes jakaja on kokonaisluku

$3,6 : 0,02 = 36 : 0,2 = 360 : 2 = 180$

Murtoluvut

$\frac{1}{7}$ ← osoittaja

7 ← nimittäjä

Laventaminen

Osoittaja ja nimittäjä kerrotaan samalla luvulla

$\overset{2)}{\frac{3}{4}} = \frac{2 \cdot 3}{2 \cdot 4} = \frac{6}{8}$

Supistaminen

Osoittaja ja nimittäjä jaetaan samalla luvulla

$\frac{6^{(2}}{8} = \frac{3}{4}$

- Samannimisillä murtoluvuilla on sama luku nimittäjänä.

Yhteen- ja vähennyslaskut

1. Lavennetaan tarvittaessa samannimisiksi.
2. Lasketaan osoittajien + tai − lasku.
3. Nimittäjäksi tulee yhteinen nimittäjä.

$\overset{2)}{\frac{2}{3}} + \frac{4}{6} = \frac{4}{6} + \frac{4}{6} = \frac{8}{6} = 1\frac{2^{(2}}{6} = 1\frac{1}{3}$

Kertolasku

kerrotaan keskenään

1. Osoittajat ja nimittäjät kerrotaan keskenään.

$\frac{2}{3} \cdot \frac{5}{7} = \frac{2 \cdot 5}{3 \cdot 7} = \frac{10}{21}$

Jakolasku

Jakomerkki vaihdetaan kertomerkiksi ja jakaja käänteisluvukseen

$\frac{16}{17} : \frac{2^{1}5}{3^{2}} = \frac{16}{17} \cdot \frac{3}{2} = \frac{24}{17}$

Desimaaliluvut → Murtoluvut

Tue luku "äänen" ja merkitse murtolukuna

$2,73 = 2\frac{73}{100}$

↑ sadasosia

Murtoluvut → Desimaaliluvut

Suoritetaan murtoluvun esittämä jakolasku

$\frac{1}{4} = 0,25$

$\frac{3}{8} = 0,375$

Muista merkitä välivaiheet näkyviin!

Kertaustehtäviä kirjan s. 30–31.